هند بزرگ‌ترین مشتری نفت ایران در پساتحریم می‌شود

ایران و هند برای افزایش ۲۶۰ هزار بشکه‌ای صادرات روزانه نفت در پساتحریم به توافق رسیدند و هندی‌ها با پیشی گرفتن از چین به زودی بزرگ‌ترین مشتری طلای سیاه ایران خواهند شد. به گزارش «رویترز»، ایران در حال حاضر ۲۲ کشتی نفتکش غول‌پیکر در اختیار دارد که ۱۳ فروند از آنها با ظرفیت کامل روی دریا و با رفع تحریم‌ها آماده راهی شدن به اروپا و هند هستند. همچنین یک مقام ارشد ایرانی که خواست نامی از او برده نشود، در مصاحبه با رویترز گفت: مقصد اصلی این نفتکش‌ها هند است. این مقام ارشد ایرانی به این نکته اشاره کرد که تقاضای هند برای نفت از سایر کشورهای آسیایی بیشتر است و ما هم همچون سایر رقبای خود نظر ویژه‌ای به هند داریم. قصد داریم صادرات خود را به هند با رفع تحریم‌ها، ۲۰۰ هزار بشکه در روز افزایش دهیم، این در حالی است که صادرات فعلی ایران به هند تحت شرایط تحریم روزانه ۲۶۰ هزار بشکه است. همچنین این مقام ارشد ایرانی تصریح کرد: پالایشگاه‌های نفت هند اعلام کرده‌اند که با شرایط فعلی قیمت نفت و فروش بیشتر خودرو در این کشور خواهان واردات بیشتر نفت از ایران هستند و آمار سالانه فروش خودرو و هند در حال حاضر بیشتر از چین است. در همین حال، مدیر عامل شرکت نفت «اسار» هند گفت: با ایران رابطه دیرینه‌ای داریم و با رفع تحریم‌ها، واردات خود را افزایش خواهیم داد. از این رو به دلیل رشد کند اقتصادی چین، کره جنوبی و ژاپن، صادرات نفت ایران به این کشورها قابل توجه نخواهد بود و مقصد اصلی صادرات ایران در آسیا به هند خواهد بود.

نظر خودتان را در مورد این مطلب برایمان پیامک کنید
اعتماد
۳۰۰۰۴۷۵۳

نگاهی به جزییات جذب سرمایه خارجی نفت در برنامه ششم توسعه

گره ۲۰۰ میلیارد دلار سرمایه خارجی در دست کیست؟

گزارش

گروه اقتصادی | پیش‌بینی‌ها از بازار جهانی نفت نشان می‌دهد که اگرچه برنامه‌ریزی‌ها برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی در سال جاری میلادی انجام شده است و چشم امیدها به برداشته شدن تحریم‌ها و حضور سرمایه‌گذاران خارجی در کشور است اما تحلیل‌های جدید زمان انجام سرمایه‌گذاری‌های خارجی و سرازیر شدن سرمایه‌گذاران به خاورمیانه را در سال آینده میلادی نوید داده‌اند موضوعی که ایران را صدرنشین جذب سرمایه‌گذاری خارجی در خاورمیانه خواهد کرد.

با این حال ایران همزمان برنامه‌های توسعه‌ای خود در قالب برنامه ششم توسعه را نیز در دستور کار قرار داده است؛ برنامه‌هایی که قرار است در پنج سال آینده با برنامه‌هایی که جزییات آن در سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی تدوین شده است ایران را به اهداف توسعه‌ای خود در ۱۴۰۴ نزدیک کند. هر چند که برنامه‌های توسعه‌ای قبلی به اهداف تعیین شده نرسیده‌اند اما طبق برنامه، برنامه ششم توسط سازمان مدیریت وبرنامه‌ریزی، تدوین شده در سال ۹۵ باید اجرایی می‌شد. هرچند که نرسیدن لایحه این برنامه، حکایت از تعویق اجرای این برنامه در سال ۹۶ دارد اما برخی برنامه‌ریزی‌های مورد توجه در این برنامه توانسته است بخش‌های مربوطه را به جنب و جوش وادار کند. براساس برنامه ششم وزارت نفت باید ۲۰۰ میلیارد دلار جذب سرمایه داشته باشد، موضوعی که جدای از برنامه ششم از ابتدای دولت یازدهم مورد توجه خاص مسوولان عالی‌رتبه وزارت نفت بوده و در این راستا نیز برنامه‌ها و مذاکرات مختلفی برگزار شده و نتیجه نهایی آن منوط به برداشته شدن تحریم‌های غربی است که قرار است در روزهای آینده روی دهد.

با این حال وزارت نفت برای جذب این میزان سرمایه داخلی و خارجی برنامه‌ریزی‌هایی را در نظر گرفته است. افخم زروانی، مدیرکل هماهنگی بودجه و سرمایه‌گذاری معاونت برنامه‌ریزی و نظارت بر منابع هیدروکربوری وزارت نفت در همین رابطه به جزییات سناریوی ۲۰۰ میلیارد دلاری وزارت نفت برای جذب سرمایه اشاره می‌کند و از طرح‌هایی در این باره صحبت می‌کند که به دو دسته خارجی و داخلی تقسیم شده‌اند و می‌گوید: «اگر بخواهیم واقع بینانه نگاه کنیم و بگوییم که به طور کلی مملکت چه مقدار سرمایه‌گذاری برای نفت می‌کند، باید گفت این رقم خیلی بزرگ است. برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی هم باید توان لازم را داشته باشد، چرا که یا از طریق بازار سرمایه و صندوق توسعه ملی و مردم این سرمایه را فراهم می‌کند یا اینکه این کار را از طریق فاینانس انجام می‌دهد. هرچند که بخش خصوصی خودش فاینانس را بازپرداخت می‌کند، اما کشورهایی که می‌خواهند فاینانس کنند به مسوولان کشور ما نگاه می‌کنند.»

این مقام مسوول ادامه می‌دهد: «اگر این گونه نگاه کنیم، در پنج سال نیاز به بیش از ۲۰۰ میلیارد دلار سرمایه برای طرح‌های توسعه‌ای داریم که نفت بخش زیادی از آن را دربر می‌گیرد. ما تجربه جذب ۲۶ میلیارد دلار سرمایه در یک سال در شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی را هم داشته‌ایم، این سرمایه‌گذاری از طریق بیع متقابل، فاینانس، تسهیلات و... انجام شده است. بنابراین اگر در هر سال در شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ۲۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری هم انجام شود در پنج سال ۱۰۰ میلیارد دلار خواهد شد. از سوی دیگر، سه شرکت دیگر نیز می‌توانند در مجموع ۱۰ میلیارد دلار سرمایه جذب کنند.»

زروانی با بیان اینکه در حال حاضر در پتروشیمی ۶۷ طرح وجود دارد که ۳۷ مورد آن در اولویت قرار دارد، ادامه داده است: «اگر سرمایه‌گذاری در هر کدام از این طرح‌ها را برابر ۵۰۰ میلیون دلار در نظر بگیریم که بعضا بیشتر است، بیش از ۲۰ میلیارد دلار جذب می‌شود.»

وی نیم نگاهی هم به سرمایه‌گذاری در بخش گاز دارد و می‌گوید: «در این بخش نیز با حساب و کتابی که انجام دادیم به این نتیجه رسیدیم که گاز نیز با احتساب خط لوله و مخازن پالایشگاه‌ها رقمی در حدود ۲۵ میلیارد دلار نیاز دارد، بنابراین ۲۰۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری در پنج سال دست‌نیافتنی نیست.»

۲۰۰ میلیارد دلار و چشم امید صنعت نفت

مسعود هاشمیان، قائم‌مقام معاون وزیر نفت در امور بازرگانی و بین‌الملل البته نگاهی امیدوارانه در عین حال با شک به جذب این ۲۰۰ میلیارد دلار دارد و در حالی که بر پیش‌بینی سرمایه‌گذاری ۲۰۰ میلیارد دلاری در صنعت نفت کشور در برنامه ششم توسعه امیدوار به نظر می‌رسد، می‌گوید: «اقتصاد کشور طی یک دهه تحریم همچون فنری فشرده دارای انرژی زیادی است، با برداشته شدن تحریم‌ها پیش‌بینی می‌شود که یک جهش اقتصادی در کشورمان در زمینه سرمایه‌گذاری ایجاد شود. البته همه امید مسوولان در پیش‌بینی برنامه ششم جذب سرمایه‌گذاری خارجی نیست، بلکه استفاده از همه پتانسیل‌های داخلی و خارجی در دستور کار قرار دارد.»

قائم‌مقام معاون وزیر نفت در امور بازرگانی و بین‌الملل با بیان اینکه بخشی از برنامه ششم توسعه مربوط به جذب منابع مالی است، ادامه می‌دهد: «در این برنامه علاوه بر اینکه نگاه پساتحریمی وجود دارد، چارچوب‌های اقتصاد مقاومتی نیز رعایت شده است. بر این اساس در این برنامه برای مجموعه صنعت نفت کشور پیش‌بینی حدود ۲۰۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری شده است. این سرمایه‌گذاری برای همه بخش‌ها از جمله نفت، گاز، پتروشیمی، پالایش و پخش، توسعه پالایشگاه‌ها و... است، البته میزان سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی در این طرح نیز پیش‌بینی شده که اعلام خواهد شد.» پیش از این نیز سعید قوام‌پور، مدیرکل برنامه‌ریزی استراتژیک وزارت نفت میزان نیاز صنعت نفت براساس برنامه‌ریزی‌های انجام شده به سرمایه را حداقل ۱۰۰ و حداکثر ۲۰۰ میلیارد دلار خوانده و معتقد بود: «با توجه به مشکل منابع مالی در صنعت نفت، تلاش بر این است که پروژه‌های این صنعت، اولویت‌بندی و نحوه تامین مالی آنها مشخص شود.»

البته ناگفته پیداست که اگرچه بیژن زنگنه، وزیر نفت پس از آمدن به وزارت نفت به دلیل مشکلات شدید منابع مالی در نخستین گام اقدام به اولویت بندی پروژه‌ها کرده بود اما در طول دو سال اخیر با کاهش قیمت نفت، این صنعت با مشکلات شدید مالی روبه‌رو بوده به طوری که تلاش شده در تدوین برنامه ششم توسعه این موضوع مورد توجه جدی قرار گیرد و محل تامین مالی پروژه‌های صنعت نفت مشخص باشد. وزیر نفت اخیرا در گفت‌وگو با برنامه «نگاه یک» به صورت شفاف این موضوع را اینگونه تشریح کرده بود: «زمانی که قیمت هر بشکه نفت در بازار جهانی به طور متوسط ۱۱۰ دلار بود سهم شرکت ملی نفت ایران از صادرات روزانه ۲/۵ میلیون بشکه، ۱۴/۵ درصد بود. اما هم‌اکنون اوضاع متفاوت شده زیرا صادرات نفت ما به یک میلیون بشکه در روز و قیمت نفت به ۵۰ دلار در هر بشکه سقوط کرده، به عبارت دیگر، هم‌اکنون نسبت به گذشته سهم شرکت ملی نفت ایران از درآمدهای نفتی حدود ۳ درصد است نه ۱۴/۵ درصد!»

زنگنه گفته بود: «در سال‌های ۹۰، ۹۱ و ۹۲ به ترتیب ۲۱، ۱۹ و ۱۰ میلیارد دلار در صنعت نفت هزینه شده در حالی که این میزان در سال گذشته به حدود ۶ میلیارد دلار رسید و پیش‌بینی می‌شود امسال بسیار پایین‌تر از پارسال در این صنعت سرمایه‌گذاری شود.»

صادرات انرژی

رکوردزنی صادرات ۹ ماهه

در حالی که خریداران نفت ایران خود را برای لغو قریب‌الوقوع تحریم‌های ایران در چند روز آینده آماده می‌کنند، صادرات نفت ایران در ماه ژانویه در مسیر ثبت بالاترین رقم خود در ۹ ماه گذشته قرار گرفته است. به گزارش رویترز، در حالی که خریداران نفت ایران خود را برای لغو قریب‌الوقوع تحریم‌های ایران در طی چند روز آینده آماده می‌کنند، صادرات نفت ایران در ماه ژانویه در مسیر ثبت بالاترین رقم خود در ۹ ماه گذشته قرار گرفته است.

یک منبع صنعتی آگاه از برنامه بارگیری تانکرهای نفتی ایران گفت، ایران در مسیر صادرات روزانه ۱۰/۱ میلیون بشکه نفت خام به استثنای میعانات قرار دارد. آمارهای مقدماتی صادرات نفت ایران که ۲۱ درصد بالاتر از آمارهای ماه دسامبر است، احتمالا نگرانی‌ها از مازاد عرضه در بازار نفت را افزایش خواهد داد. انتظار می‌رود بازرسان آژانس بین المللی انرژی اتمی، روز جمعه تبعیت ایران از مفاد برجام را تایید کنند.

ایران هسته حساس رآکتور اراک را خارج کرده و بازرسان آژانس روز پنجشنبه برای راستی آزمایی این اقدام کلیدی از اراک بازدید کردند. تایید این اقدام راه را برای آزاد سازی میلیاردها دلار از دارایی‌های ایران و پایان یافتن تحریم صادرات ایران هموار خواهد کرد. تهران قصد دارد پس از لغو تحریم‌ها، بازار هند و بازار شرکای قدیمی‌اش در اروپا را با ارسال صدها هزار بشکه نفت خام هدف قرار دهد. ایران بارها گفته که به محض لغو تحریم‌ها روزانه ۵۰۰ هزار بشکه به صادرات نفت خود خواهد افزود.

در حالی که بازار منتظر ورود مجدد نفت ایران است، قیمت جهانی نفت روز جمعه کاهش یافت و به اندکی بالاتر از ۳۰ دلار رسید.

موسسه فیلیپ فیچرز روز جمعه در یادداشتی نوشت: «با قیمت ۳۰ دلاری نفت، سوددهی فروش نفت آنقدر پایین است که آنها را چندان خوشحال نمی‌کند.» به گفته این منبع آگاه، ایران قصد دارد روزانه ۴۹۵ هزار بشکه نفت به مقصد چین بارگیری کند. این بیشترین حجم نفت بارگیری شده از ماه آگوست است. این منبع گفت، ایران قصد دارد در ماه جاری روزانه ۱۶۸ هزار بشکه نفت به پالایشگاه‌های هندی بفروشد که پایین‌تر از حدود ۲۰۳ هزار بشکه ماه دسامبر است. انتظار می‌رود میزان فروش نفت به ژاپن در ماه ژانویه به ۱۶۶ هزار بشکه برسد که بیشترین رقم از ماه فوریه تاکنون است. این رقم در ماه دسامبر ۱۳۲ هزار بشکه بود. صادرات به کره جنوبی نیز بدون تغییر در رقم ۱۶۱ هزار بشکه در روز باقی خواهد ماند. این منبع آگاه در ادامه گفت، صادرات نفت به تایوان که اولین بار از ماه سپتامبر تاکنون است به ۶۵ هزار بشکه در روز خواهد رسید. ایران همچنین در ماه ژانویه ۱۰۶ هزار بشکه در روز به ترکیه نفت صادر خواهد کرد که تغییری نسبت به ماه دسامبر ندارد. ایران همچنین در ماه ژانویه روزانه بیش از ۶۰ هزار بشکه نفت تولیدی خود را در روی دریا ذخیره می‌کند.

بورس

تالار حافظ در انتظار هفته‌ای پررونق

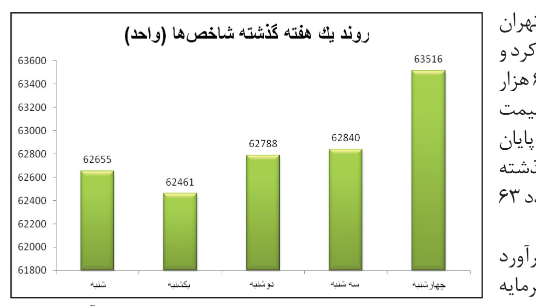

هفته گذشته بورس تهران روزهای پررونقی را تجربه کرد و پس از مدت‌ها وارد کانال ۶۳ هزار واحد شد. شاخص کل قیمت بازده نقدی بورس تهران در پایان آخرین روز معاملات هفته گذشته با افزایش ۶۷۵ واحدی به عدد ۶۳ هزار و ۵۱۶ واحد دست یافت.

اگرچه هنوز نمی‌توان برآورد دقیقی از عملکرد بازار سرمایه در روزهای پس از برجام داشت اما کارشناسان معتقدند با اجرای برجام برخی از محدودیت‌ها در سطح بین‌المللی رفع خواهد شد و همین امر باعث می‌شود تا اقتصادمان در شرایط مناسبی نسبت به قبل قرار گیرد. با بهبود شرایط اقتصادی و اصلاح بخش واقعی اقتصاد در پی رفع تحریم‌ها، بازار سرمایه نیز از رکود خارج شود. اما تداوم روند رونق بستگی به سیاست‌های اقتصادی دولت دارد و باید منتظر باشیم که با اجرایی شدن برجام دولت چه برنامه‌ای در این زمینه دارد. این موضوع بسیار روشن است که با اجرای برجام و رفع تحریم‌ها اثرات مثبتی در اقتصاد ایران رقم خواهد خورد چرا که لغو تحریم‌ها می‌توانند بخش واقعی اقتصاد کشور ما را بهبود ببخشد و طبعا تاثیرات مثبتی در بازار سرمایه خواهد گذاشت.

در هر حال آخرین روز کاری هفته گذشته شاخص‌ها را به ۶۳ هزار و ۵۱۶ واحد رساند. شاخص کل هم‌وزن نیز با رشد ۴۹ واحدی عدد ۱۰ هزار و ۲۷۵ واحد را تجربه کرد. شاخص سهام آزاد شناور نیز با افزایش ۸۰۸ واحدی عدد ۷۰ هزار و ۷۴۳ واحد را به نمایش گذاشت. شاخص بازار اول اما در حالی با رشد ۴۱۲ واحدی به رقم ۴۳ هزار و ۶۶۲ واحد دست یافت که شاخص بازار دوم با هزار و ۸۳۳ واحد افزایش عدد ۱۴۳ هزار و ۴۸۲ واحد را برای خود ثبت کرد.

ریزش شاخص‌ها همچنان در طول یک سال گذشته ادامه داشته و اگرچه برخی اوقات به دلیل بازارگردانی‌ها و معاملات کد به کد اندک افزایشی ایجاد می‌شود اما سقوط شاخص‌ها بیش از آن چیزی است که بتوان با این تحرکات آن را جبران کرد.

از مهم‌ترین دلایل این میزان افت، نگرانی فعالان بازار از تغییرات در قیمت خوراک پتروشیمی است. بلاتکلیف نگاه داشتن قیمت خوراک باعث شده، سبد سهام پتروشیمی‌ها پررونق نباشد. اما به جز این دلیل، زمزمه تغییرات نرخ سود بانکی هم بر انجماد فعالیت‌ها در بازار سرمایه بی‌اثر نبوده است و در کنار آن افزایش نرخ بهره مالکانه معادن توانسته است بر خرید و فروش‌ها در این بخش موثر واقع شود. اگرچه بورس تهران پس از طی یک دوره طولانی‌مدت نزولی دوباره روند صعودی خود را آغاز کرده است. اما صنایع مختلف به وضعیت فعلی بازار واکنش متفاوتی داشتند. بازده در حدود ۰/۵ درصدی بازار اول با توجه به کل بازه مورد بررسی از نیمه آذر تا نیمه دی‌ماه است. با این حال اگر نیمه دوم باز حساب می‌شد این بازده در حدود ۴ درصد بوده است.

نرخ خوراک پتروشیمی بار دیگر در بین سرمایه‌گذاران بازار بورس تهران داغ شده است. بنابر نظر کارشناسان، نرخ خوراک باید کاهش پیدا کند و نرخ‌های فعلی فشار سنگینی بر اقتصاد کشور وارد کرده است.

برخی از این کارشناسان و فعالان اقتصاد، فشار این موضوع را محدود به شرکت‌های پتروشیمی نمی‌دانند و حتی رکود سال‌های اخیر بورس را نیز نتیجه افزایش نرخ خوراک پتروشیمی‌ها عنوان می‌کنند.

بازار

نگاهی به هفته پرنوسان بازارها، ریال تقویت شد

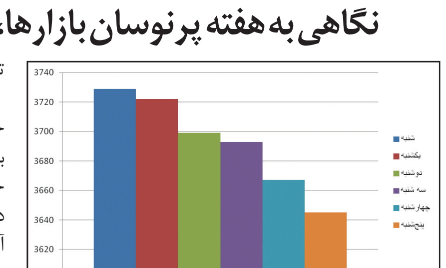

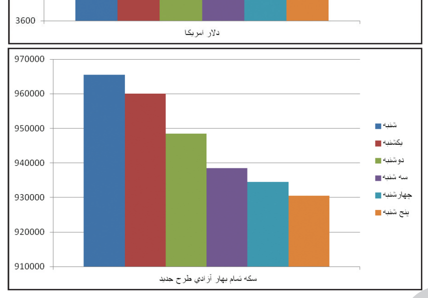

اگر پیش‌بینی‌ها تحقق یابد و برجام اجرایی شود، نوسان شدید قیمت‌ها در هفته گذشته معنی‌دار می‌شود. تقویت ریال در برابر ارزهای معتبر جهانی درحالی اتفاق افتاد که پیش از این دلار رکوردشکنی‌هایی را در کارنامه خود ثبت کرده بود. هفته گذشته، هفته‌ای پر از تلاطم در بازار طلا و ارز ایران بود. در حالی که در ابتدای هفته با افزایش شتابان و چشمگیر قیمت روبه‌رو شدیم، در انتهای هفته این وضعیت تغییر کرد و قیمت‌ها با کاهشی چشمگیر همراه شد. هفته‌ای که گذشت دامنه نوسان نرخ سکه تمام بهار در آن به بیش از ۳۰ هزار تومان رسید. روز پنجشنبه، هفته کاری در حالی به اتمام رسید که هر قطعه سکه طلای تمام بهار آزادی با قیمت ۹۳۰ هزار و ۵۰۰ تومان مبادله می‌شد. این اتفاق در شرایطی رخ داد که روز شنبه قیمت این سکه، ۹۶۵ هزار و ۵۰۰ تومان بود. همچنین هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح قدیم هم هفته را با قیمت ۹۳۱ هزار تومان به پایان رساند. قیمت سکه طرح قدیم در روز آغازین هفته گذشته، ۹۶۳ هزار تومان بود. هر قطعه نیم سکه و ربع سکه نیز به ترتیب ۴۷۰ هزار و ۵۰۰ تومان و ۲۵۴ هزار تومان شد. این در حالی است که در روز شنبه گذشته، نیم سکه ۴۸۴ هزار تومان و ربع سکه هم ۲۶۴ هزار تومان بود.

از طرف دیگر اونس طلا در بازارهای جهانی، در روز جمعه افزایش قیمت داشت. بر این اساس نرخ اونس طلا در بازارهای جهانی، در هفته گذشته نوسانات متعددی داشت و هفته را با قیمت هزار و ۱۰۴ دلاری آغاز کرد ولی آن را در روز جمعه با نرخ هزار و ۸۴ دلار به اتمام رساند. این در حالی است که در روز پنجشنبه نرخ هر اونس طلا در بازارهای جهانی، هزار و ۷۵ دلار بود که در روز جمعه با افزایش ۹ دلاری مواجه شد. همچنین نرخ مظنه مثقال طلا هم در آخرین روز هفته گذشته به ۴۰۹ هزار و ۶۰۰ تومان بالغ شد. در هفته گذشته نرخ مظنه طلا، به قیمت ۴۲۶ هزار و ۶۰۰ تومان هم رسیده بود که در شرایطی مشابه با مسکوکات از میانه هفته کاهش قیمت در آن آغاز شد. همچنین هر گرم طلای ۱۸ عیار نیز، ۹۴ هزار و ۴۷۰ تومان به دست شد.

در طرف دیگر بازار، صرافان بازار ارز هم وضعیتی مشابه طلافروشان داشتند. در هفته‌های گذشته به شکلی مداوم، قیمت دلار، یورو و ارزهای دیگر روندی افزایشی را دنبال می‌کردند، اما این اتفاق در میانه هفته گذشته شکل معکوسی به خود گرفته که متعاقب آن قیمت دلار امریکا و یورو، به کمتر از سه‌هزار و ۷۰۰ تومان و چهار هزار تومان رسیدند. علاوه بر این، از شواهد و قراین برمی‌آید که با توجه به اجرای «برجام» در اوایل هفته جاری، قیمت ارزهای مختلف، به ویژه دلار باز هم به روند کاهشی خود ادامه دهند. بر این اساس هر دلار امریکا، در روز پنجشنبه، با قیمت سه هزار و ۶۴۵ تومان دست به دست شد، در حالی که در روز آغازین هفته گذشته قیمت آن به سه هزار و ۷۲۹ تومان رسیده بود. همچنین هر یورو نیز، هفته را با نرخ سه هزار و ۹۹۰ تومانی به پایان رساند. بهای این ارز شنبه هفته پیش، چهار هزار و ۶۷ تومان شده بود. همچنین قیمت پوند انگلیس در آخرین روز کاری هفته قبل پنج هزار و ۲۷۰ هزار تومان شد. لیر ترکیه نیز به قیمت هزار و ۲۳۸ تومان مبادله شد.

بازار جهانی

ریزش بی‌سابقه بورس‌های اروپایی

به دنبال سقوط بهای نفت به کانال ۲۰ دلاری، شاخص‌های بورس در بازارهای اروپایی ریزش کرد. بازارهای اروپا به دنبال کاهش بهای نفت به زیر ۳۰ دلار سقوط کردند. براساس گزارش بلومبرگ، بازارهای سهام اروپا به پایین‌ترین سطح خود طی یک سال گذشته رسیده است؛ موضوعی که سبب نگرانی‌های بسیاری برای سرمایه‌گذاران شده است. به دنبال کاهش رشد اقتصاد جهانی وسقوط قیمت نفت شاخص‌ها در بازارهای اروپایی یکپارچه قرمز پوش شدند به طوری که به گفته تحلیلگران این نخستین بار بعد از ۲۰۰۹ است که شاخص‌های بورس ریزش بزرگ را تجربه می‌کنند. نگرانی درباره اقتصاد چین و بازار نفت سبب شده تا شاخص‌های بورس در بازارهای اروپایی به‌شدت ریزش کند. بنا به گفته تحلیلگران بازار هم اکنون در شرایط خرس به سر می‌برد. «خرس‌ها» نماد سرمایه‌گذارانی هستند که معتقدند، ممکن است قیمت سهام با افت مواجه شود.

زاویه

وقتی ایرباس روی تلنگر امریکایی‌ها حساب می‌کند

آسمان ایران در تصرف غول اروپایی

کنار رفتن قریب‌الوقوع تحریم‌ها باعث شده بسیاری از شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران خارجی نسبت به طرح‌ها و برنامه‌های‌شان در ایران با فراغ بال بیشتری سخن بگویند، شرکت‌هایی که نسبت به طرح‌های مدنظر ایران تعدادشان بسیار بالاست و این امر بین آنها رقابتی جدی برای تصرف این بازار بسیار مهم به وجود آورده است. به گزارش خبرنگار ایسنا، قطعا در بین تمام گزینه‌های سرمایه‌گذاری مدنظر ایران، صنعت حمل و نقل و به‌طور خاص صنعت هواپیمایی کشور جزو گزینه‌هایی است که بیشترین نیاز به تغییر و تحول را دارد و این امر نیز از سوی وزارت راه و شهرسازی با توجه به برنامه‌های گسترده‌ای که ارایه شده است کاملا مدنظر قرار گرفته است. در این بین بحث نوسازی ناوگان ایران از طریق خرید هواپیماهای تازه نفس اصلی‌ترین گزینه محسوب می‌شود. گزینه‌ای که طبق اعلام آخوندی باید در سال‌های آینده به خرید بیش از ۴۰۰ هواپیمای مسافرتی جدید منجر شود. هرچند بحث تامین مالی برای خرید این تعداد هواپیما و در نظر گرفتن شرایط دقیق ایرلاین‌های ایرانی برای فعالیت در این عرصه نکات مهمی است که باید برای آنها راه‌حل‌هایی جدی در نظر گرفت، اما سوالی که بیش از هرچیز ذهن طرف‌های خارجی را به خود معطوف کرده چگونگی استفاده از این بازار گسترده است. هرچند همان‌طور که از قبل نیز پیش‌بینی می‌شد با کنار رفتن تحریم‌ها ایران ترجیح می‌دهد از بازارهای دسته اول برای خرید هواپیماهای جدید استفاده کند، اما روس‌ها نیز در این زمینه بیکار ننشسته‌اند و در چند مرحله تلاش کردند ولو به شکل رسانه، ایسوخو ۱۰۰ را به ایران غالب کنند. در بین دو غول هواپیمایی جهان اما به نظر می‌رسد اوضاع ایرباس بهتر از بویینگ باشد. مذاکرات چندمرحله‌ای ایران و فرانسه که اصلی‌ترین سهام‌دار ایرباس است برخی از نقاط تیره باقی مانده را نیز کنار زد تا حالا ایرباس با خیالی راحت از انتظار خود برای پایان یافتن تحریم‌های ایران سخن بگوید. این در حالی است که تحریم‌های چندگانه دولت امریکا علیه ایران و اوضاع نامشخص آنها در آینده، شرایط بویینگ را قدری سخت کرده و این شرکت هنوز باید برای دریافت مجوزهای لازم در این حوزه اقدام کند، مجوزهایی که شاید دولت امریکا برای از دست نرفتن بازار یک شرکت بزرگ خود به آنها تن دهد. در طول چند روزی که به لغو قطعی تحریم‌ها باقی مانده ایرانی‌ها می‌توانند مقدمات انتقال قطعی هواپیماهای جدید به کشور را نهایی کنند و اگر تغییری خاص در شرایط فعلی به وجود نیاید احتمالا آسمان ایران در اختیار مدل‌های جدید ایرباس قرار خواهد گرفت.

ادامه از صفحه اول

مقابله با نفوذ، به سبک اصولگرایان

چهره زشتی از آن به نمایش درمی‌آید که مثل پوستین وارونه است. در نخستین نمونه یکی از مسوولان محترم، حمله‌کنندگان به سفارت عربستان را سلطنت‌طلب‌ها معرفی کرده است. بگذریم از اینکه با گذشت ۳۷ سال پس از سلطنت و رای ۹۸ درصدی به جمهوری اسلامی، معلوم نیست که اصولا چه کسی در این کشور سلطنت‌طلب است که به خود اجازه چنین اقدامی را دهد؟ ولی این نحوه از تحلیل نفوذ، به نوعی ساده کردن و تحریف واقعیت نفوذ است. اینکه سلطنت‌طلب‌ها به میان افراد حمله‌کننده به سفارت عربستان نفوذ کرده باشند، موجب تحریف واقعیت می‌شود. اینکه اسیدپاشان یا قاتلان زنجیره‌ای را نیز کار نفوذی‌ها بدانیم، همگی به معنای آن است که نفوذ را از ماهیت اصلی خود خارج کرده‌ایم و به ابزاری برای توجیه رفتار خودمان تبدیل کرده‌ایم و همین عمل، جامعه را در برابر نفوذ ضربه‌پذیر می‌کند.

قضیه سخنان این مسوول محترم را می‌شد، هضم کرد چرا که براساس گذشته، سخنان غیرمنتظره‌ای نبود. ولی اظهارات سخنرانان اصلی همایش اصولگرایان را با چه تحلیلی می‌توان پذیرفت، آنجا که دو سخنران اصلی آن اظهار داشتند که: «حالا که امریکا می‌خواهد به ایران بیاید، باید سعی کنیم جلوی نفوذش را بگیریم. خطرناک‌ترین نفوذ این است که در دو مرکز تصمیم‌گیری خبرگان رهبری که می‌خواهد به‌وقت خود به وظیفه‌اش عمل کند و مجلس شورای اسلامی نفوذ کند... خطر نفوذ همیشه بوده اما در انتخابات مجلس دهم نمایان‌تر شده است، یکی از راه‌های نفوذ این است که مانع وحدت اصولگرایان شوند.»

پرسشی که برای یک ناظر بی‌طرف به وجود می‌آید این است که چه ربطی میان نفوذ و عدم وحدت اصولگرایان وجود دارد؟ نکند امریکایی‌ها در میان دوستان، کسانی را فرستاده‌اند که مانع از وحدت شوند؟ خوب مگر هر مشکلی وجود دارد باید آن را به نفوذ ربط داد؟ آیا در گذشته که میان اصولگرایان وحدت برقرار نشد، به دلیل وجود نفوذ بود؟ نفوذ سخت‌افزاری یا نرم‌افزاری؟ اگر سخت‌افزاری است، که باید نفوذکنندگان را معرفی کنید و اگر نرم‌افزاری است، باید اندیشه‌ها و ذهنیت‌های موردنظر را شرح و دیگران را نسبت به آنها پرهیز داد.

آیا در سال ۱۳۸۸ که به وحدت رسیدید و همه از احمدی‌نژاد حمایت کردید، راه نفوذ بسته شده بود؟ از سوی دیگر، یعنی چه که می‌خواهند از طریق مجلس خبرگان و مجلس شورا، نفوذ کنند. اگر منظورتان نفوذ نرم‌افزاری است، مبادا درصدد برآیید که با استفاده از ابزار مادی و تمسک به قانون مانع از حضور رقبای خود در انتخابات با توجیه جلوگیری خیالی از نفوذ شوید که این خیلی خطرناک است و نه‌تنها مشکل اصولگرایان را حل نمی‌کند، بلکه تشدید هم می‌کند. در این صورت بهتر است مولفه‌های این نوع از نفوذ را بیان کنید و راه‌های مقابله فکری خودتان با آن را عرضه کنید. ولی اگر منظورتان نفوذ سخت‌افزاری است که طبعا قانون دارد و اجرای آن مورد حمایت است و نباید فراتر از آن چیزی خواست.

اگر منظور اصولگرایان از نفوذ واضح شود، در این صورت خواهیم دید که ابعاد مساله موردنظر آنان در ایران، روز به روز گسترده‌تر شده است و این می‌رساند که شیوه‌های مقابله با آن ناکارآمد و نادرست بوده است. شاید هم از اساس در درک درستی از ابعاد و ویژگی‌های نفوذ نداشته‌اند. به نظر می‌رسد که دوستان اصولگرا در حال فرافکنی مشکلات داخلی خود هستند. آنان که در جریان انتخابات ۱۳۹۲، دچار یک بحران جدی شدند، هنوز متوجه ابعاد این بحران نیستند و گمان می‌کنند که با تکیه به گروه جدید طرفدار احمدی‌نژاد می‌توانند برخی از افراد خود را وارد مجلس کنند. در حالی که چنین نیست. مشترک شدن لیست آنان به ضرر اصولگرایان واقعی است و نفع اصلی را گروه احمدی‌نژاد خواهد برد. زیرا گروه «یکتا» آرای خود را دارد. آرایی که برای پیروزی کفایت نمی‌کند و نیازمند حمایت گروه‌های دیگر است. ولی نکته اینجاست که طرفداران یکتا چنان ماهیتی دارند که رای خود را به سایر گروه‌های اصولگرا نخواهند داد. بنابراین آنان در پی ارتزاق از آرای ائتلاف هستند. نفوذپذیری واقعی برای اصولگرایان اینجاست و نه از سوی دیگران. راه‌حل نیز تن دادن به یک رقابت قانونی و مسالمت‌آمیز است. این به نفع نهاد مجلس است. شاید وحدت موردنظر اصولگرایان برای اصلاح‌طلبان هم خوب باشد، زیرا با دوقطبی کردن خودشان و احمدی‌نژاد، برنده قطعی بازی در شهرهای بزرگ و اصلی کشور خواهند بود و در این میان اصولگرایان واقعی هستند که زیر دست و پای این دو گروه له می‌شوند، ولی این اتفاق به نفع نهاد مجلس نیست. اگر انتخابات چندقطبی باشد به نفع همه است. البته اگر ردصلاحیت‌ها زیاد نباشد، به احتمال فراوان اصلاح‌طلبان نیز دارای دو لیست خواهند بود و به چندقطبی شدن کمک می‌کند، ولی ردصلاحیت گسترده که امیدواریم رخ ندهد، نتیجه معکوس و دوقطبی خواهد داشت.

عدد نوشت

بهره‌وری آب در ایران

۲/۸ دلار

بانک جهانی آماری از میزان بهره‌وری آب در کشورهای مختلف منتشر کرده است. کشور فرانسه بالاترین میزان بهره‌وری آب را در اختیار دارد. متوسط بهره‌وری آب در فرانسه معادل ۷۱/۱ دلار به ازای هر مترمکعب بوده است، این شاخص برای ایران معادل ۲/۸ دلار اعلام شده است که بسیار کمتر از متوسط جهان (۱۴ دلار) در سال ۲۰۱۲ است. همچنین میزان این شاخص در ایران در مقایسه با کشور ترکیه بسیار کمتر است. میزان بهره‌وری آب در کشور ترکیه، ۱۵/۷ دلار است.

طلب کشاورزان

۱۲۰۰ میلیارد تومان

کشاورزان ایرانی بابت فروش محصولات دانه روغنی، ذرت، چای و چغندر قند به دولت و کارخانه‌ها هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان طلب دارند. بخش کشاورزی به دلیل تامین امنیت غذایی از بخش‌های حائز اهمیت در هر کشوری به شمار می‌رود، به‌طوری که در اغلب کشورهای جهان برای حمایت از کشاورز و تولید توسط دولت به آنها یارانه پرداخت می‌شود. یکی از معضلات اساسی بخش کشاورزی در ایران، قیمت بالای تمام شده محصول است و یکی از دلایل اصلی برای این مشکل، خرد بودن اراضی کشاورزی عنوان می‌شود؛ چرا که در اراضی خرد با توجه به تولید کم محصول قیمت تمام شده افزایش می‌یابد و در کنار آن استفاده از ادوات و ماشین‌آلات کشاورزی هم در این زمین‌ها صرفه اقتصادی ندارد.

بدهی دولت به چایکاران

۳۳ میلیارد تومان

براساس این گزارش، امسال ارزش ۸۷ هزار تن برگ سبز چای خریداری شده از کشاورزان معادل ۱۳۶ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان بود. اگرچه برداشت برگ سبز چای از اردیبهشت ماه آغاز شد و چند ماه است که به پایان رسیده، اما چایکاران هنوز مبلغ ۳۳ میلیارد تومان از دولت طلب دارند. در حالی مطالبات چایکاران هنوز پرداخت نشده است که دولت مصمم است تا تولید این محصول که سال‌ها مورد بی‌مهری قرار گرفته بود، مجدد رونق یابد.

اضافه برداشت از آب‌های زیرزمینی

شش میلیارد متر مکعب

مدیرکل حفاظت و بهره‌برداری منابع آب امور مشترکان مدیریت منابع آب ایران گفت: سالانه به‌طور متوسط شش میلیارد متر مکعب اضافه برداشت از مخازن آب زیرزمینی صورت می‌گیرد و در بلندمدت ۱۲۰ میلیارد متر مکعب کسری به مخازن آب تحمیل شده است. سید محمدعلی مصطفوی با اشاره به اینکه طرح احیا و تعادل بخشی آب‌های زیرزمینی در برنامه ششم توسعه قاطعانه دنبال خواهد شد، گفت: مقوله آب برای دولت و به‌ویژه وزارت نیرو بسیار جدی است و اصل بسیار مهمی برای دولت به شمار می‌آید، به‌طوری که شورای عالی آب کشور از زمان تشکیل دولت یازدهم، تعداد ۱۴ جلسه در ارتباط با این موضوع تشکیل داده که بیانگر اهمیت و تاکید دولت بر موضوع آب است.

خبر اقتصادی

سازمان حمایت محصول شرایط زمان جنگ است

قائم‌مقام بازرگانی وزیر صنعت با بیان اینکه سازمان حمایت بر اساس شرایطی به وجود آمد که کشور وضعیت جنگی داشت و حضور و نقش دولت در اقتصاد را طلب می‌کرد، گفت: نقشی که این سازمان امروز می‌تواند ایفا کند با نقشی که ۳۰ سال پیش ایفا کرده به کلی متفاوت است.

مجتبی خسروتاج درخصوص موضع وزارت صنعت درباره سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان اظهار کرد: سیاست کلان دولت به این ترتیب است که قیمت گذاری‌ها به سمت کالاهای عمومی و انحصاری برود و اگر قیمت این کالاها رها یا آزاد باشند، باعث تضییع حقوق مصرف کننده می‌شود.